

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Raad van State (Alankomaat) on esittänyt 6.4.2010 — Johan van Leendert Holding BV v. Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

(Asia C-158/10)

(2010/C 161/33)

Oikeudenkäyntikieli: hollanti

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Raad van State

Pääasian asianosaiset

Valittaja: Johan van Leendert Holding BV

Vastapuoli: Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Ennakkoratkaisukysymykset

Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 56 artiklaa ja 57 artiklaa tulkittava siten, että niiden kanssa on ristiriidassa ulkomaalaisten työntekoa koskevan lain (Wet arbeid vreemdelingen) 2 §:ssä, luettuna yhdessä tämän lain täytäntöönpanopäätöksen 1e §:n 1 momentin johdantolauseen ja b kohdan kanssa, säädetyn kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jonka perusteella direktiivin 96/71/EY (1) 1 artiklan 3 kohdan johdantolauseessa ja c alakohdassa tarkoitetuilta lähetetyiltä työntekijöiltä edellytetään työlupaa?

(1) Palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16.12.1996 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EYVL L 18, s. 1).

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Saksa) on esittänyt 2.4.2010 — Gerhard Fuchs v. Land Hessen

(Asia C-159/10)

(2010/C 161/34)

Oikeudenkäyntikieli: saksa

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Verwaltungsgericht Frankfurt am Main

Pääasian asianosaiset

Kantaja: Gerhard Fuchs

Vastaaja: Land Hessen

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Perustuvatko Hessenin virkamieslain (Beamtengesetz) säännökset, joissa säädetään virkamiehiä koskevasta lähtökohtaisesti pakottavasta ikärajusta, jonka saavuttamisesta seuraa virkamiehen siirtyminen eläkkeelle, unionin oikeuden perusteiden mukaan johonkin yleisen edun (Allgemeinwohl) mukaiseen tavoitteeseen?

Tältä osin esitetään erityisesti seuraavat yksittäiset kysymykset:

Mikä yksityiskohtaisia vaatimuksia on asetettava tällaiselle yleisen edun mukaiselle tavoitteelle unionin oikeuden näkökulmasta? Mitä täydentäviä kysymyksiä kansallisen tuomioistuimen pitäisi lisäksi esittää tosiseikkojen selvittämiseksi?

Onko intressi budjettivarojen ja henkilöstömenojen sääntämiseen, tässä tapauksessa siten, että vältetään uusia palvelukseenottoja ja vähennetään siten henkilöstömenoja, direktiivin 2000/78/EY (1) 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeutettu tavoite?

Voidaanko julkisen työnantajan tavoite kyetä suunnittelemaan tietyllä varmuudella virkamiesten lopullinen poistuminen palveluksesta tunnustaa yleisen edun mukaiseksi tavoitteeksi silloinkin, jos jokainen julkinen työnantaja voi kehittää Hessenin virkamieslain tai virkamiesten asemaa koskevan lain soveltamisalalla omia henkilöstösuunnitelmia koskevia näkemyksiään ja panna ne täytäntöön?

Voidaanko intressi ”edulliseen ikäjakamaan” tai ”edulliseen ikärakenteeseen” tunnustaa yleisen edun mukaiseksi tavoitteeksi, vaikka tältä osin puuttuvat yleiset standardit tai säännökset, jotka koskisivat ikäjakamaan tai ikärakenteen oikeellisuutta?

Voidaanko intressiä hankkia ylenemismahdollisuuksia virassa oleville, jo palvelukseen otetuille virkamiehille pitää direktiivin 2000/78/EY 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yleisen edun mukaisena oikeutettuna tavoitteena?

Onko ikärajaa koskevalla sääntelyllä, jolla pyritään välttämään yksittäiset riidat iäkkäämpien työntekijöiden kanssa heidän työkykynsä säilymisestä, olla yleisen edun mukainen oikeutettu tavoite?

Edellyttääkö direktiivin 2000/78/EY 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yleinen etu yksittäiset julkiset ja/tai yksityiset työnantajat (Dienstherren und/oder Arbeitgeber) kattavaa työmarkkinapoliittista lähestymistapaa palkkatyön alalla, milloin se sitä edellyttää ja miten yhtenäinen ja sitova tämän lähestymistavan tulee olla?

Voivatko yksittäiset julkiset tai yksityiset työnantajat, joiden palveluksessa on työntekijäryhmiä, tässä tapauksessa vain Hessenin virkamieslain soveltamisalaan kuuluvia virkamiehiä, ylipäänsä noudattaa yleisen edun mukaisia tavoitteita, kun ikärajoja koskevat säännökset ovat voimassa näin rajoitetusti?

Millä edellytyksillä yksittäisten julkisten työnantajien noudattavissa olevia tavoitteita, joista ei ole kuitenkaan säädetty sitovasti, on pidettävä direktiivin 2000/78/EY 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla yleisen edun mukaisina, koska eläkeiän ylittymisen vuoksi on vapautunut virkoja, jotka voidaan täyttää uusilla palvelukseenotoilla, mahdollisesti sen jälkeen kun on ensin ylennetty jo virassa olevia virkamiehiä? Edellyttääkö yleinen etu sellaisten yleisluontoisten väitteiden lisäksi, joiden mukaan säännös palvelee tätä tavoitetta, myös tilastotietoja tai muita tietoja, joista voidaan päätellä, että tällainen tavoite on riittävän vakava ja että se todellisuudessa voi toteutua?

- 2) Mitä vaatimuksia on konkreettisesti asetettava sille, että ikärajoja koskeva sääntely, sellaisena kuin se sisältyy Hessenin virkamieslain säännöksiin, on sopiva ja asianmukainen?

Tarvitaanko tarkempia selvityksiä, jotta voitaisiin määrittellä niiden virkamiesten — todennäköinen — lukumäärä, jotka pysyvät vapaaehtoisesti virassaan ikärajan ylityttyä, verrattuna niiden virkamiesten lukumäärään, jotka saavat joka tapauksessa ikärajan saavuttamisen jälkeen eläkkeen lyhentämättömänä ja haluavat siksi joka tapauksessa erota palveluksesta? Eikö olisi asianmukaista asettaa siltä osin vapaaehtoisuus etusijalle pakolliseen palveluksesta eroamiseen nähden niin kauan kuin eläkkeen alentamista koskevilla säännöksillä, joita sovelletaan silloin, kun eläkkeelle siirrytään ennen sääntöjenmukaista ikärajaa, huolehditaan siitä, että vältetään epäasianmukaiset eläkebudjettiin kohdistuvat kulut ja siihen liittyvät henkilöstökulut (vapaaehtoisuus ennen pakkoa asianmukaisempaan ja kaiken kaikkiaan vähintään yhtä sopivana sääntelynä)?

Voidaanko pitää asianmukaisena ja tarpeellisena, että kun virkamiehet saavuttavat tietyn korkean iän, kuten tässä tapauksessa 65 vuoden iän, oletetaan yleisesti, että he ovat työkyvyttömiä, ilman että tätä olettamusta voitaisiin osoittaa vääräksi, ja virkasuhde lakkaa siten automaattisesti?

Onko asianmukaista asettaa edellytykseksi sille, että työskentelyä virkasuhteessa jatketaan siihen saakka, kun asianomainen täyttää 68 vuotta, mikä on sinänsä mahdollista, joka tapauksessa yksinomaan työnantajan erityinen intressi, ilman että tällaiset intressit kuitenkaan pakottaisivat virkasuhteen

päättämiseen ilman mitään oikeudellista mahdollisuutta vedota virkasuhteeseen uudelleen?

Johtaako ikärajaa koskeva sääntely, josta välttämättä seuraa virasta eroaminen sen sijaan, että tyydyttäisiin vahvistamaan direktiivin 2000/78/EY 6 artiklan 2 kohdassa sallitulla tavalla edellytykset oikeudelle lyhentämättömään eläkkeeseen, siihen, että aliarvioidaan sopimattomalla tavalla vanhempien ihmisten vaatimukset verrattuna nuorten ihmisten vaatimuksiin, joita ei lähtökohtaisesti voida pitää tärkeämpinä?

Siltä osin kuin uusien palvelukseenottojen ja/tai ylennysten helpottamisen tavoite tunnustetaan sallituksi, on pohdittava sitä, mitä täsmällisimpiä vaatimuksia on asetettava tosiseikkojen osalta sen osoittamiseksi, missä määrin kukin ikärajaa koskevaan sääntelyyn vetoava yksittäinen julkinen työnantaja tai kaikki sääntelyn soveltamisalaan kuuluvat julkiset työnantajat käyttävät tosiasiallisesti näitä mahdollisuuksia, mukaan lukien tai poissulkien yleiset työmarkkinat?

Kun otetaan huomioon nykyään jo havaittavissa oleva väestörakenteesta johtuva puute työmarkkinoilla, samaan aikaan ilmennyt kaikenlaisen ammattityövoiman tarve eli myös liittovaltion ja osavaltioiden julkishallinnon tarpeet, onko asianmukaista ja tarpeellista, että työkykyiset virkamiehet, jotka haluavat edelleen jatkaa virassaan, pakotetaan kuitenkin eroamaan virkasuhteestaan, vaikka samaan aikaan vallitsee huomattava ja työmarkkinoiden välityksellä vaikeasti täytettävissä oleva henkilöstötarve? Tarvitaanko siltä osin alakohdaisia työmarkkinatietoja, jotka olisi mahdollisesti myöhemmin vielä kerättävä?

- 3) Mitä vaatimuksia on asetettava ikärajoja koskevien Hessenin ja mahdollisesti myös liittovaltion säännösten johdonmukaisuuden osalta?

Voidaanko Hessenin virkamieslain 50 §:n 1 momentin ja Hessenin virkamieslain 50 §:n 3 momentin välistä suhdetta pitää ristiriidattomana, jos lähtökohtaisesti mahdollinen työskentelyn jatkaminen ikärajan saavuttamisen jälkeen riippuu yksinomaan työnantajan intresseistä?

Onko Hessenin virkamieslain 50 §:n 3 momenttia tulkittava direktiivin perusteella mahdollisesti siten, että sopimattoman ikään perustuvan syrjinnän estämiseksi virkasuhteen on jatkettava aina silloin, jos virkatehtäviin liittyvät perusteet eivät ole sen esteenä? Mitä vaatimuksia tällaisten perusteiden olemassaololle on mahdollisesti asetettava? Onko tältä osin oletettava, että virkatehtäviin liittyvät intressit edellyttävät virkasuhteen jatkumista jo sillä perusteella, että kyseessä olisi muutoin ikään perustuva syrjintä, joka ei ole oikeutettavissa?

Miten voitaisiin soveltaa tältä osin edellytettyä Hessenin virkamieslain 50 §:n 3 momentin tulkintaa, jotta kantajan virkasuhdetta jatkettaisiin tai se aloitettaisiin uudelleen, vaikka virkasuhde on sittemmin päätynyt? Pitäisikö tässä tapauksessa jättää soveltamatta Hessenin virkamieslain 50 §:n 1 momenttia ainakin siihen saakka, kun asianomainen täyttää 68 vuotta?

Onko asianmukaista ja välttämätöntä yhtäältä vaikeuttaa vapaaehtoista eläkkeelle jäämistä 60 tai 63 vuoden iästä lähtien siten, että eläkkeen määrää leikataan pysyvästi, mutta toisaalta tehdä vapaaehtoinen työskenteleminen yli 65-vuotiaana mahdolliseksi, jos työnantajalla ei ole poikkeuksellisesti erityistä intressiä työskentelyn jatkamiseen?

Lakkaako Hessenin virkamieslain 50 §:n 1 momentin mukainen ikäraja koskeva sääntely olemasta asianmukainen ja välttämätön sen vuoksi, että yhtäältä osa-aikaeläkkeellä olevia ja toisaalta määräaikaisia virkamiehiä koskevat edullisemat säännökset?

Mikä merkitys on johdonmukaisuuden kannalta toisistaan poikkeavilla virka-, työ- ja sosiaalivakuutuslainsäädännön säännöksillä, joilla yhtäältä pyritään nostamaan pysyvästi ikää, josta lähtien eläkesuorituksia voidaan saada leikkaamattomina, toisaalta kielletään irtisanominen lakisääteisen vanhuuseläkkeen osalta säädetyn iän saavuttamisen vuoksi, mutta toisaalta työsuhte päättyy pakottavasti täsmälleen tämän iän saavuttamisen myötä?

Onko sillä johdonmukaisuuden kannalta merkitystä, että ikärajojen asteittainen korottaminen palvelee sosiaalivakuutuksessa sekä liittovaltion ja joidenkin osavaltioiden virkamiesoikeudessa ensisijaisesti virkamiesten intressiä siihen, että heihin sovelletaan leikkaamattoman vanhuuseläkkeen tai leikkaamattoman eläkkeen tiukennettuja edellytyksiä mahdollisimman myöhään? Ovatko nämä kysymykset merkityksellisiä sen vuoksi, että ikärajoja ei ole vielä korotettu Hessenin virkamieslain soveltamisalaan kuuluvien virkamiesten osalta, vaikka korotus tulee lähitulevaisuudessa voimaan työsuhteissa olevien työntekijöiden osalta?

(¹) Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27.11.2000 annettu neuvoston direktiivi 2000/78/EY (EYVL L 303, s. 16)

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Saksa) on esittänyt 2.4.2010 — Peter Köhler v. Land Hessen

(Asia C-160/10)

(2010/C 161/35)

Oikeudenkäyntikieli: saksa

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Verwaltungsgericht Frankfurt am Main

Pääasian asianosaiset

Kantaja: Peter Köhler

Vastaaja: Land Hessen

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Perustuvatko Hessenin virkamieslain (Beamtengesetz) säännökset, joissa säädetään virkamiehiä koskevasta lähtökohtaisesti pakottavasta ikärajusta, jonka saavuttamisesta seuraa virkamiehen siirtyminen eläkkeelle, unionin oikeuden perusteiden mukaan johonkin yleisen edun (Allgemeinwohl) mukaiseen tavoitteeseen?

Tältä osin esitetään erityisesti seuraavat yksittäiset kysymykset:

Mikä yksityiskohtaisia vaatimuksia on asetettava tällaiselle yleisen edun mukaiselle tavoitteelle unionin oikeuden näkökulmasta? Mitä täydentäviä kysymyksiä kansallisen tuomioistuimen pitäisi lisäksi esittää tosiseikkojen selvittämiseksi?

Onko intressi budjettivarojen ja henkilöstömenojen sääntämiseen, tässä tapauksessa siten, että vältetään uusia palvelukseenottoja ja vähennetään siten henkilöstömenoja, direktiivin 2000/78/EY 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeutettu tavoite?

Voidaanko julkisen työnantajan tavoite kyetä suunnittelemaan tietyllä varmuudella virkamiesten lopullinen poistuminen palveluksesta tunnustaa yleisen edun mukaiseksi tavoitteeksi silloinkin, jos jokainen julkinen työnantaja voi kehittää Hessenin virkamieslain tai virkamiesten asemaa koskevan lain soveltamisalalla omia henkilöstösuunnitelmia koskevia näkemyksiään ja panna ne täytäntöön?

Voidaanko intressi ”edulliseen ikäjakaumaan” tai ”edulliseen ikärakenteeseen” tunnustaa yleisen edun mukaiseksi tavoitteeksi, vaikka tältä osin puuttuvat yleiset standardit tai säännökset, jotka koskisivat ikäjakauman tai ikärakenteen oikeellisuutta?

Voidaanko intressiä hankkia ylenemismahdollisuuksia virassa oleville, jo palvelukseen otetuille virkamiehille pitää direktiivin 2000/78/EY 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yleisen edun mukaisena oikeutettuna tavoitteena?

Onko ikäraja koskevalla sääntelyllä, jolla pyritään välttämään yksittäiset riidat iäkkäämpien työntekijöiden kanssa heidän työkykynsä säilymisestä, olla yleisen edun mukainen oikeutettu tavoite?